Nro 29.

KURYER LITEWSKI

W WILNIE DNIA 10. KWIETNIA V.S. 1812 ROKU.

Z Petersburga, dnia 16. Marca. W Naywyższym
Rozkazie JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI, pod
dniem 20. Grudnia, przeszłego 1811 roku, wyrażono:
przyymuiąc za zasadę, iż na mocy Statutu orderu
woiennego, artykułu piątego i wydanego do Kolle-
gium woiennego, w dniu 26 Listopada, 1775 roku,
Rozkazu Naywyższego, nagroda pomienionym orde-
rém należy się dla tych tylko Officerów morskich,
którzy ośmnaście wypraw czynnie na morzu wysłu-
żyli, Uznaliśmy za rzecz sprawiedliwą, ile można, pe-
wne na to przepisać prawidła, dla zaradzenia niesto-
sownego użycia takowey ustawy, i w tém celu Rozka-
zuiemy: *naprzód*: Czas pobytu statkow Naszych wo-
iennych w stanowiskach, jeżeli nie odbywały one
wypraw na morzu pod żaglem przez dni 28, jako też
odbywaiących straże na otwartém morzu, tudzież, że-
gluiących dla ćwiczenia między Petersburgiem i Kron-
sztatem, a na morzu czarném między Chersoném, Ni-
kołajewem, i Oczakowém, w ilości połowiczney cza-
su rzeczywistego; stania zaś na straży w portach i
na rzekach nie policzać do wyprawy, dla otrzymania
orderu zaznaczonych, które, podług exystuiących
ustaw, rzeczywiście na morzu wysłużone bydź po-
winny. *Powtóre*: wyżey wymienione przypadki nie
ściągaią się do tych Naszych statkow woiennych, któ-
re nie będą się znaydowały wewnątrz Państwa Na-
szego, i które w dalekich podróżach będą musiały
czas niejaki przepędzić na stanowiskach w stanie uzbro
ionym, albo w portach cudzoziemskich; a stosownie
do tego i pływanie teraznieysze flotylli czarnomor-
skiey na Dunaju dla działania przeciw nieprzyiacielo-
wi przyymuie się za samą wyprawę z policzeniem zu-
pełném czasu. Podług tych zasad maią się czynić ra-
chunki wypraw dla otrzymania pensyi. *Poczwarte*:
Aże Officerowie flotni, prócz obowiązkow swoich w
morskiey służbie, zaymuią się teraz stosownie do Na-
szego zezwolenia i liniową służbą, Uznaliśmy więc
za słuszną, Naymiłościwiey rozciągnąć i na nich pra-
wo do otrzymania orderu woiennego i pensyy, stosow-
nie do lat służby, dla Officerów woyska liniowego
naznaczonych. (*Gaz. Senac.*)

Stosownie do Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY
MOSCI Rządzący Senat słuchał przełożenia Ministra
Sprawiedliwości Konsyliarza Taynego i Kawalera Ja-
na Dmitryiewa i przyłączonego do tego przełożenia
w kopii Naywyżey potwierdzoney opinii Rady Pań-
stwa, w następney treści: „ Rada Państwa, w De-
partamencie Ekonomiki Państwa, rozważywszy przed-
stawienie Ministra Finansow, przez które, stosownie
do Naywyższego Manifestu, dnia 11 teraznieyszego
Lutego, względem podniesienia systemmatu kredyto-
wego, prosi objaśnienia na niektóre punkta, *przez
opiniią postanawia*: 1) Wszystkie opłaty pieniężne od
zakładow górniczych prywatnych, jako to: po 2 kop.
od puda wytopionego czugunu w fabrykach, nie ma-
iących pomocy od Skarbu; po 12 kop. od puda ta-
kiegoż czugunu z fabryk, maiących z pieców po 200
rubli od każdey; od miedzi pozostałey po wytrąceniu
dziesiątey części po 3 rubli od puda, i od piecow
miedź wytapiaiących po 10 rubli od każdego, maią
bydź od 1 Stycznia teraznieyszego roku podwoione.
Ale dziesiąta część wytapiaiącey się miedzi po 10. fun-
tów od sta z fabryk nie maiących pomocy, a po 15
funtow od sta z fabryk maiących pomoc od Skarbu,
nie ma bydź podwoiona, jako niestanowiąca pienię-
żney opłaty, i że podwoienie to mogłoby za nadto
uciążliwém stać się dla właścicielów fabryk. Również
nie podwaiać i tey opłaty, która się pobiéra od mi-
nerałów za 10ty pud pieniędzmi, podług cen spra-
wkowych: ponieważ pieniądze te pobieraią się zamiast
samychże minerałow w naturze. 2) Gdy od włościan
handluiących, podług nowo nastałego względem nich
urządzenia, postanowiony jest udzielny pobor do skar-
bu, podług trzech gild kupieckich, przeto pobieraiąc
od nich dawną akcyzę od kupieckiego ich przemysłu,
wypada, że od nich z jednegoż artykułu podwóyny
pobieranoby podatek, a zatém akcyzę dawną przez
nich do skarbu opłacaną, odmienić. Ze zaś akcyza ta,
wynosząca 268,215 rubli, wniesiona już została do
rachunku dochodow Państwa na rok idący 1812. prze-
to summę tę, na rok teraznieyszy, potrącić z kapita-
łu na umorzenie długów, na rzecz kaznaczeystwa;
na przyszły zaś czas artykuł ten z dochodow wyłą-
czyć. 3) Wszystkie dochody, z jakiegobykolwiek ma-
iątku nieruchomego one pochodziły, i do jakiegoby-
kolwjek stanu i tytułu właściciela należały, podlegać
maią poborowi ustanowionemu. 4) Wszystkie domy,
dochod czyniące, powinny wchodzić w liczbę tych
artykułow, od których ma bydź pobierana opłata, od
dochodow właścicielskich postanowiona. 5) Zgroma-
dzenia Deputatow Szlacheckich, o właścicielach nie-
szlachcicach, powinny mieć kommunikacye z Guber-
natorami cywilnymi, i przez ich pośrzednictwo od-
bierać potrzebne sobie wiadomości; o czém Minister
Skarbu nie omieszka ze strony swoiey uczynić dal-
szych rozrządzeń.„ Na takowey opinii, dnia 27.
przeszłego Lutego własną JEGO IMPERATORSKIEY
MOSCI ręką napisano tak: *Ma bydź podług tego.*
ROZKAZALI: dla wiadomości i powinnego w czém
do kogo należy, stosownie do tey Naywyżey przez
JEGO IMPERATORSKĄ MOSC potwierdzoney opi-
nii Rady Państwa, wykonania, do Ministrow, Guber-
natorów woiennych, zarządzaiących razem i cywilną
częścią, Jenerał-Gubernatorow, Gubernatorow cywil-
cych, Kontrolera Państwa, Podskarbiego Państwa,
Rządow Guberskich, Izb Skarbowych, i do wszyst-
kich mieysc urzędowych posłać Ukazy, a Nayświęt-
kzy Rządzący Synod i Departamenta Senatu Moskiew-
skiego przez kommunikacye uwiadomić; co się tycze
5 punktu, którym obowiązuią się Zgromadzenia Szla-
checkich Deputatow, utrzymywać o właścicielach nie
szlachcie kommunikacye z Gubernatorami Cywilnymi
i przez ich pośrzednictwo otrzymywać potrzebne so-
bie wiadomości, polecić Ministrowi Finansow, ażeby
w rzeczy tey uczynił ze swoiey strony dalsze rozpo-
rządzenia; żeby zaś potrzebne dla Kommissyi Szla-
checkich po części tey wiadomości, dostawiane im
były bez zwłóki, osobno przedpisać wszystkim Gu-
bernatorom Cywilnym — Dnia 7. Marca 1812 roku.
(*z Gaz. Sen.*)

Dnia 27. Marca. Aktualny Tayny Konsyliarz
Hrabia *Hołowin* Naymiłościwiey mianowany Wielkim
Podczaszym Dworu JEGO IMPERATORSIEY MO-
SCI — W czasie niebytności Ministra woyny spra-

wowanie Departamentow woiennych Naymiłościwiey poruczone Jenerał-Leytnantowi Xciu *Gorczakowi* — Panna *Katarzyna Kwasznina Satmarynowna* mianowana damą pałacową przy Wielkiey Xiężniczce *Annie Pawłównie* — Konsyliarz Nadworny *Piotr Xże Kozłowski* mianowany Kamerherem Dworu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI — Kamerpaziami Dworu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI mianowani: *Jan Hrabia Sołtyków*, wnuk Feldmarszałka Hrabi *Sołtykowa* i *Jerzy Xże Dadian*, syn JO. Xiężny *Niny Jeorgieiewny*, Rządczyni *Mingreliyskiey*. (*Pocz. Półn.*)

Dnia 30. Marca. Jenerałowi Infanteryi *Wiazmitynowi* Naymiłościwiey rozkazano bydź Główno-kommenderuiącym w *Petersburgu*. Jenerał-Leytnant Hrabia *Apraxin* otrzymał Naywyższy rozkaz zasiadania w Rządzącym Senacie, licząc się w armii i mianowany kawalerem orderu ś. *Alexandra Newskiego* — Jenerał-Maior *Suponiew* naznaczony Gubernatorem cywilnym *w Włodzimierzu* z rangą cywilną Aktualnego Konsyliarza Stanu — Jenerał-Maior *Panow* mianowany Jenerał Audytorem — Półkownik *Zakrzewski* będzie Dyrektorem Kancellaryi udzielney przy Ministrze woyny. (*Pocz. Półn.*)

Mianowani Kawalerami orderu ś. Włodzimierza 4tey klassy, zostaiący w Pocztamcie Litewskim Assessor Kolleski *Reyzner* i Konsyliarz Tytularny *Rozen*.

Z Maryupola dnia 21 Lutego. Mieszkaiący tu Sekretarz Kolleski *Kalery*, od 10ciu prawie lat, zaymuie się uprawą jedwabiu. Corocznie ją powiększa, i już ma w ogrodzie swoim, który nazwał *złotą doliną*, około 10,000. drzew. W ostatnich dwóch latach otrzymał już korzyść z usiłowań swoich: zebrał 30. funtow czystego jedwabiu, a więcey puda otrzymał, tak tu zwaney *waty*, którey używaią na wyszywanie sukień i odzienia podług obyczaiu *Azyatów*; a przeczytawszy w gazecie *północney poczty* N. 23. szczegółowe opisanie nowych sposobow około rozmnożenia uprawy jedwabiu, bardziey jeszcze zachęcił się w przedsięwzięciu swoiém i postanowił trzymać się metody *P. Bunge*: ma pomnożyć liczbę drzew morwowych i rozmnożyć robaczki jedwabne, i już w tym celu przygotował ku wiośnie następney znaczną ilość potrzebnych nasion i drzewek. (*Poczt. półn.*)

Z Mińska dnia 11 Lutego. W mieście naszém stawi się dóm publiczny, dla utrzymania w nim ubogich, sierót i dzieci rodzicow, losu nie maiących. Zakład ten ma zostawać pod dozorem *Siòstr Miłosierdzia*. Potrzebna na to summa zbiera się z ofiar osób dobroczynnych, umieiących czuć litość nad nieszczęściami rodzaju ludzkiego i spieszących z udzieleniém pomocy i ustawicznie się pomnaża gorliwością Członków tuteyszego *Towarzystwa Dobroczynności*. Nadto: amatorowie teatru, publiczność tuteyszą składaiący, dali kilka reprezentacyy na rzecz tegoż zakładu; a tém samém spodziewamy się w niedługim czasie uyrzeć to dzieło do końca doprowadzoném. (*Poczta półn.*)

Z Paryża dnia 23. Marca. Wczora, w niedzielę, d. 22 marca, Cesarz i Król, otoczony Xiążętami, Ministrami, Wielkiemi Urzędnikami i Urzędnikami Dworu, w pałacu *Tuilleries*, w sali tronowey, przede mszą przyymował deputacyé kollegiow wybierczych, z departamentów, *Allier*, *Ardennes*, *Indry i Loiry*, *Loiry i Cher*, *i Marny wyższey*. Deputacye te prowadził na audyencyą Mistrz ceremonii z pomocnikiem swoim, wprowadził Wielki Marszałek, a przedstawiał Xże Wice Wielki Elektor. Cesarz do każdego poselstwa ustną uczynił odpowiedź. „ Po mszy była wielka parada woyskowa na dziedzińcu: pałacu *Tuilleries*. Więcey dwódziestu tysięcy woyska, rożney broni, obeyrzał Monarcha. Officerom batalionow *nadwiślańskich* zlecił oświadczyć dla żołnierzy tego korpusu, tam obecnego, ukontentowanie za waleczność w *Arragonii* okazaną. Na audyencyi, która nastąpiła po paradzie woyskowey, Merowie miast dobrych złożyli Cesarzowi medal, który miasta dobre kazały bić z okóliczności chrztu Króla *Rzymskiego*; Mer z *Dijonu* miał przy tém mowę — Potém był przedstawiony do wykonania przysięgi przed Cesarzem, przez Xcia Arcy-Kanclerza Państwa: P. *Danzers*, Dyrektor jeneralny policyi w departamentach *zaalpeyskich*.

D. 25. Marca. Zawczora Cesarz, towarzyszony od Xiążęcia *Istryi* (*Marszałka Bessieres*), Officera pełniącego służbę i Pazia, o godzinie 3ciey, konno, udał się naprzód w prost ku ulicy *Caumartin* i wstąpił do Xiążęcia *Neufchateskiego*; z tamtąd poiechał do mostu *Austerlickiego*, a powrócił lewém pobrzeżem *Sékwany* do pałacu *Louvre*. Tłumy ludu w okrzykach radośnych przeprowadzały monarchę.

D. 27. Marca. Stosownie do wyroku Cesarskiego podpisanego w pałacu *Elizeyskim*, d. 24. t. m. od pierwszego Kwietnia do 1go Września ma bydź bezpłatnie rozdawana *Zupa Rumfortska*, co dzień po dwa miliony porcyy. Porcye tak są wielkie, że dwie równaią się jednemu funtowi chleba; z dwóch milionow porcyy, dla każdego departamentu będzie wyznaczona ilość stosowna do jego ludności. W dalszym ciągu Dekretu opisany iest fundusz i administracya w przedmiocie tegoż wyroku.

Stosownie do wyroku Cesarskiego, dnia 21. t. m. podpisanego w pałacu *Elizeyskim*, maią bydź wzniesione nowe gmachy, dla umieszczenia w iednym z nich Archiwum Państwa; w drugim Uniwersytetu, Szkoły Normalney, Instytutu Emerytów i Sali do rozdawania nagrod publicznych; w trzecim szkoły sztuk pięknych.

D. 26. Marca. Zawczora Cesarz przeieżdżał raz ieszcze różne części tuteyszey stolicy, kilku tylko Officerow mu towarzyszyło: radośne okrzyki gromadnego ludu go przeprowadzały.

Rząd założył nową szkołę głucho niemych w *Genui*, na wzór będących iuż w *Paryżu*, *Bordeaux*, *i Gronindze*.

P. Degen, który *w Wiedniu* wielekroć wznosił się na powietrze, za pomocą skrzydeł, przez siebie wynalezionych, przybył do *Paryża*, gdzie ma uczynić kilka doświadczeń sztuki swoiey, w ogrodzie *Tivoli*, który będzie otwartym dla publiczności pierwszych dni pogodnych Kwietnia.

W iednym z Dziennikow *Amerykańskich* czytamy, że w mieście *Augusta*, *w Georgii* (*prow. St. Amer. półn.*) kobieta iedna oskarżona o przeklinanie swoich sąsiadow, skazaną została na ponurzenie raz jeden w rzéce.

P. *Dusseck* sławny fortepianista, kompozytor i exekutor, umarł d. 20. Marca, po dziesięciu dniach choroby, w domu Xięcia *Benewentu*, z wielkim żalem dla przyiacioł i szkodą dla sztuk zostawił wychowanca swego, wieku lat 12, w osobie siestrzana swoiego, imieniem *Cianchettini*, naypięknieyszemi przymiotami obdarzonego, o którym jest nadzieia, że będzie godnym następcą wuja swego. (*Korresp. Hamb.*)

Wkrótce będzie dana reprezentacya pod tytułem *Kopalnie Beaujonc*, czyli *Poświęcenie się Heroiczne*, we dwóch Aktach: rysunki dekoracyy przysłane są z *Leodyum*. (*z Korresp. hamb. i Dzien. Pan. Fran.*)

z Weymaru d. 5. Marca. Cesarz *Napoleon*, podług rozchodzących się pogłosek, w niedługim czasie, ma przybyć do tuteyszego miasta. Chociaż, iak wiemy, że ani Xiąże nasz, ani Rezyduiący tu Poseł Cesarsko-Francuzki, nie otrzymali ieszcze o tém urzędowego uwiadomienia, to iednak pewna, że w *Erfurcie* wszelkie iuż przygotowanie zrobiono na iego przyięcie; przed ośmią dniami przeprowadzono przez nasze miasto 36 koni Cesarskich wierzchownych do *Drezna*. Dzisiay przybyło tu 100 mułow i kilka koni i nadto przyszło 6. wozów, na których napisano: *Service de Sa Majesté l'Empereur et Roi*. Jutro to wszystko póydzie przez *Lipsk* do *Drezna*. Z czego z pewnością wnosić można o podróży Cesarza; ale czy przez tuteysze miasto, czyli przez *Frankonią* poiedzie, zostaie ieszcze w zupełney niepewności. Całą uwagę mamy teraz obróconą równie na tę podróż, iako i na przechody woyska licznego. Przez kraie *Eisenach* w kilku dniach, przeszło do 16,000. ludzi. Do *Erfurtu*

ciągnie dywizya piechoty; tamże oczekuią za kilka dni główney kwatery Xięcia *Elchingen* (*Marszałek Ney*) Przez nasze miasto i Państwo maią przeyśdź 3 dywizye piesze do *Lipska*. (*Gaz. Peterzb. Ross.*)

Od brzegów Menu d. 4. Marca. Przez *Frankfort* przeszedł pułk Wielkiego Xięstwa *Badeńskiego*.

D. 10 Murca. Przez *Stuttgard* przebiegli d. 29. Lutego i d. 1. Marca 2 gońcy *Francuzcy* do *Wiednia*, a Jenerał *Saint-Cyr* przeiechał do *Monachium*, gdzie także przybył i Xiąże *Abrantes* (*Marszałek Junot*) Z wielkim pospiechem pracuią teraz około reperacyi drog, prowadzących od *Menu* do *Frankfurtu i Hanau*; do czego kilkaset ludzi użyto. Biega pogłoska, że Cesarz *Austryacki* wkrótce do *Drezna* wyiedzie. (*z Gaz. Peter. Ros.*)

z Berlina dnia 4. Kwietnia. Wczora regiment gwardyi pieszey, dotąd na osadzie w tuteyszey stolicy będący, wyszedł na nowe dla siebie przeznaczenie.

Dnia 2. Kwietnia. Król nasz ozdobił orderem orła czarnego Xięcia *Bassano*, Ministra *Francuzkiego* interessow zagranicznych. (*Gaz. Berl.*)

z Konstantynopola, d. 10. Lutego. Porta otrzymała doniesienie od Rządcy *Egiptu*, że woysko *tureckie*, które poszło na zdobycie *Medyny*, pod rozkazami *Jussum-Baszy*, nie daleko tey stolicy *Arabii*, napotkało korpus *Wehabitow*, 5,000. ludzi maiący; pobiło go i rozproszyło; podobnież uczyniło z drugim korpusem 500 ludzi maiącym. Spodziewamy się wkrótce odebrać przyiemną wiadomość o wzięciu *Medyny*. Tym czasem robią się przygotowania do Karawany zwyczaynych pielgrzymek do *Mekki*, dokąd iuż od kilku lat nie odprawiano pobożnych wędrówek, z przyczyny rozszerzenia się *Wehabitow w Arabii*. *Suleiman Basza*, dawniey *Silhdar* Sułtana *Selima*, a świeżo mianowany Rządca *Damaszku*, przeznaczony jest do prowadzenia tey Karawany. Czyni on iuż rozrządzenia do rychłego puszczenia się w tę podróż. Poprzednik jego, tegoż co i on imienia, otrzymał rozkaz zostawić *Kaymakana w Damaszku* i powracać do swoiey prowincyi *Akry*.

Powiadaią, iż dumny *Abdurahman Basza* starał się wzniecić nowe zamieszki w *Kurdystanie*; ale Porta mało zdaie się dbać o niego.

Wszystkie slady zarazy, ktora się zaczęła była szerzyć w tey stolicy, zupełnie zniknęły. (*Gaz. Frankfort.*)

z Wiednia, 18 marca. Następuiąca okoliczność była powodem w tuteyszey stolicy do urządzenia, powściągaiącego zbyteczne żądania osob domy zaiezdne utrzymuiących. Jeden gospodarz podał stoiącemu u niego podróżnemu rachunek na 19 złł. *ryńskich* i 20 kraycarow; lubo ten bawił tylko 6 godzin i nic od niego nie wziął. Podróżny posłał ten rachunek do policyi, która przywołała gospodarza, a gdy ten na swoie usprawiedliwienie nic więcey niemógł powiedzieć prócz, iż każdemu podróżnemu do niego zaieżdzaiącemu, zwykł rachować komorne naymniey za trzy dni, upomniała go surowo, i ów rachunek do małey ilości zmnieyszyła.

Arcy Xiąże *Jan*, dla objaśnienia dawney Jeografii i historyi wewnętrzney *Austryi*, podał następuiące pytania do rozwiązania: „Do którego Państwa należały pod *Karłowingami Karyntya i Styrya*? pod iakiemi nazwiskami i w iakich granicach? Jaką miało rozległość xięstwo *Karyntyi*, będące nayprzód pod *Saskiemi*, potém *Welskiemi i Zeryngskiemi* Xiążętami, po których nastąpiły dynastye, *Eppenstein z Mürtz i Sapenheym Ortemburg z Lawanthale*. Jak daleko przytykała do coraz waższego i mnieyszego Xięstwa *Karyntyi*, *Marchia Turyngskiey-Ulryki* Papponów, *Starkhande*, *Güther* i Pielgrzymski *Hohenwart*, potym *Marchii*, *Styryi*, *Traungau*, *Ottokarów*, którzy rozpostarli się w kraiu później *Emsy*, aż za *Dunay*? Potrzebna iest wreście wiadomość, jak naydokładnieysza, o ciągłém powiększaniu się i jenealogii *Ottokarow*. Rozwiązanie tych pytań nadesłane bydź ma Arcy Xiążęciu *Janowi* do *Wiednia*, naypóźniey do 1 listopada 1813 roku. Nadgroda za rozwiązanie tych pytań iest 60 czerwonych złotych, a 10 czerwonych złotych za pismo, które naybardziey zbliżać się będzie do pisma, któremu wyznaczona zostanie nagroda.

Dnia 24 marca. Wszystkie przygotowania do podróży Cesarza są iuż ukończone. Między towarzyszami tey podróży będzie także Hrabia *Wrbna* W. Podkomorzy. Utrzymuią znowu, że i Cesarzowa poiedzie z Cesarzem. Trzy pułki, Arcy Xięcia *Karola*, *Teutoński i Biańskiego* z trzema kompaniami pionierow, które tu stały, wychodzą do *Gallicyi*. Seym węgierski naradza się ciągle w rzeczach tyczących się skarbu i równego rozkładu podatkow; lecz wielu deputowanych poiechało na kilka tygodni do swych domów.

Z Neapolu 9 marca. Monarcha darował miastu, *Neapolowi*, nową publiczną bibliotekę, która umieszczona będzie w dawnym klasztorze *Monte Oliveto*, i ma się nazywać *Biblioteka Joachima*.

Donoszą z *Teramo*, w prowincyi *Abruzzą*, iż dwa brygi *Angielskie* chciały wylądować przy *Monte Pagano*; lecz odparte zostały z znaczną stratą przez waleczność *Framani*, Kapitana gwardyy prowincyonalnych.

z Madrytu d. 4 marca. Król mianował Kawalerami *orderu złotego runa* Jenerał Kapitana woysk Królewskich *Don Gonzalva O, Farill*, swego ministra woyny; *Don Marino Ludwika Urquijo* swegoż ministra Sekretarza stanu. (*z Gaz. Hamb.*)

z Sewilli dnia 17 lutego. Oddział 7go półku lekkiey iazdy, pod dowodztwem Kapitana *Pranok*, pobił woysko *Balleisterosa*. Hersztу *Santjago, Cortes i Gordillo* polegli na placach bitwy wraz z 14tą swoiemi ludzmi. *Balleisteros* musiał znowu schronić się pod działa *Gibraltarskie*. Znayduie się on w przykrym położeniu, albowiem iest pomiędzy woyskiem francuzkim, i twierdzą, do którey weyść nie może, a która mu bardzo mało żywności dostarcza. *Anglicy* kusili się o wyprowadzenie *Balleistarosa* z tego smutnego stanu. Sciągnęli Jenerała *Copons* z dywizyą składaiącą się z 4,000 ludzi, którzy wraz z 5,000 ludzi, będącemi pod dowodztwem *Balleisterosa*, tworzyli korpus wynoszący 9,000 ludzi. Dnia 29, chcieli się przedrzeć przez stanowisko francuzkie; lecz przymuszeni zostali cofnąć się, odniosłszy na wszystkich mieyscach klęskę, i utraciwszy 3otu ludzi w zabitych, a 100 ranionych, pomiędzy którėmi znaydnią się znakomici officerowie.

Z Londynu d. 18 marca. Urządzenia Ministeryow nie są ieszcze ukończone. Lord *Sidmouth* miał wczora rozmowę z kanclerzem skarbu. Powiadaią, że nowe nominacye nie nastąpią przed Wielkanocą.

Podług ostatnich wiadomości z wyspy *Saint-Domingue Christophe* kazał blokować *Port-au-Prince* i przymusza okręta wszystkich narodow, nie wyymuiąc *angielskich*, do ścisłego zachowania praw blokady.

Wysłano wczora depesze Sekretoryatu stanu, które maią bydź zawiezione z *Portsmouth* do *Sycyliyi*, na słupie woiennym *Kite*. Muszą bydź bardzo ważne. Flotta przeznaczona na morze *śrzodziemne* wyszła pod żagle, pod zasłoną okrętu liniowego o 74 działach *Armada*.

Zaciąg maytkow iest tak wielki, iż żadna protekcya niewstrzymnie urzędników przeznaczonych do uskutecznienia przymuszonego zaciągu.

Kupcy i fabrykanci nayznakomitsi w *Birmingham*, po naradzeniu się, ułożyli podadź do rządu prośbę o cofnienie artykułow względem przywilejow kompanii wschodnio *Indyyskiey*, które wyłączaią innych poddanych *angielskich* od handlu indyyskiego.

Dnia 17 marca. Mieszkańcy *Demerary*, *Tabago Essequebo* i innych osad wygotowali prożbę do Xięcia Regenta i do Parlamentu, dopraszaiąc się o użycie cukru zamiast zboża w dystyllatoryach wódki, wolnego wyprowadzenia cukru do *Ameryki* i zredukowania praw, co do tego artykułu. Osady *Demarary i Tabago* straty swe w roku ostatnim rachuią do półtora miliona funtow szterlingow (600,000 złł. Pol.)

Gorączka przyniesiona z wyspy *Walcheren*, która dotąd w nieczynności trzymała kilka naszych naypięknieyszych regimentów, nakoniec zupełnie ustała. Pierwsze bataliony regimentow piątego i szóstego pieszych, które dotąd uciskane były skutkami tey choroby, są iuż w stanie płynienia do Portugalii.

Zgromadzenie katolikow Hrabstwa *Clare* odprawiło się w *Enniz* d. 7 t. m., ułożono tam poselstwo i prośbę, którą przyięło ostatnie zgromadzenie powszechne katolików Jrlandzkich, uchwalono też podziękowanie dla lorda Hrabiego *Grei i Grenvil*, że byli mężnymi przyiaciołami tolerancyi religiyney.

z Stralsundu 15. Wyszło tu wczoraray następuiące obwieszczenie: „ Gdy Cesarsko-Fracuzki Jenerał dywizyi *Morand*, Gubernator miasta, uwiadomił rząd królewski, iż żegluga nadbrzeżna małemi statkami, zazwyczay z *Stralsundu* i innych portow pomorskich do *Szczecina* i rozmaitych uyść rzeki *Odry*, przy brzegu pomorskim odbywaiąca się, a przeznaczonemi do wprowadzenia żywności wszelkiego gatunku i drzewa, znowu przywrócona może bydź, zalecaiąc, aby to do publiczney podano wiadomości, uwiadamia się zatem ninieyszym wszystkich mieszkańcow krajowych, iż małe statki, przeznaczone do żeglugi między portami pomorskiemi, a *Szczecinem*, tudzież rozmaitemi uyściami *Odry*, dla sprowadzania żywności znowu wypływać mogą; iednakże właściciele tych statków obowiązani są przed wypłynieniem opatrzyć się paszportem zwierzchności mieyscowey. Paszporta te maią dokładnie opisać statek i cel żeglugi, i bydź wizowane od Cesarsko-Francuzkiego dowodzcy miasta, w którem wydane były. Wydawane zaś przez magistrat miasta *Stralsundu* dla tuteyszych mieszkańcow paszporta do podobney żeglugi, powinny bydź wizowane przez Cesarsko-Francuzkiego dowodcę morskiego, tudzież Kommisarza Policyi. „

z Frankfurtu dnia 26 marca. Cesarz Jegomość *Francuzow*, król *Włoski* Protektor ligi *Reńskiey*, kazał rozdać officerom pierwszego batalionu piechoty naszego wielkiego Xięcia, znayduiącym się w *Hiszpanii* wiele ozdob legii honorowey, w dowod ukontentowania swoiego i nadgrody za ich waleczność w rozmaitych rozprawach.

z Szafhuzy dnia 19 marca. Traktat handlowy między wielkim Xięstwem *Badeńskim i Szwaycaryą*, o który się przez kilka tygodni układano, został zawarty, podpisany i wymieniony dnia 19 b. m. zrana przez Kommisarzy, z warunkiem potwierdzenia go przez wysokie strony umawiaiące się.

z Drezna 15 marca. Król wyniosł na dostoyność Hrabiego P. *Senft-Pilsach* ministra gabinetowego i sekretarza stanu interessow zagranicznych.

z Laybach dnia 14 marca. Jeneralny Gubernator prowincyy *Jlliryyskich* dla zachęcenia przemyślnych cudzoziemcow, mogących bydź użytecznemi Prowincyom *Jlliryyskim*, ieżeliby w nich osiadali, ogłosił, iż cudzoziemcy, posiadaiący iakowy kunszt lub pożyteczne rzemiosło, którzyby chcieli osieść w prowincyach, podadzą o to prośbę do Jntendenta prowincyonalnego, lub też do poddelegowanego tego obwodu w którym zamyślaią osieść, Pozwolenie na to, wydane im bydź może przez Jntendenta lub poddelegowanego, za okazaniem dowodow dobrego ich postępowania, ażeby się stosowali do praw i urządzeń, maiących moc swoią w prowincyach.

z Bostonu (*w Stanach Amerykańskich*) *d. 18 Lutego*, Jenerał *Miranda*, ustanowiwszy nowy rząd w *Walencyi*, powrócił do *Caracas*. Wszystkie gazety z *Caracas* zapełnione są mowami o ustanowieniu Rzeczypospolitey i przeciw inkwizycyi; mowy te nic innego nie są, tylko tłumaczeniem różnych wyiątkow z pism *Raynala*.

Prawo o wolności druku, w *Caracas* ogłoszone, zakazuie wydawać dzieł o Religii bez otrzymania pozwolenia Cenzury duchowney. Pisarze którzyby w dziełach swych nastawali na zasady rządu Republikańskiego, powołani będą do odpowiedzi przed Sądem;

z Lagiry (*w Ameryce południowey*) *d. 25 Grudnia 1811.* Niezmiernie są zatrudnione kommunikacye z *Caracas*. Interessa są w stanie bardzo niepewnym. *Miranda*, po zdobyciu *Walencyi*, mało co przepsiębrał: zły stan zdrowia nie pozwala mu z większą działać tęgością.

Władze rewolucyyne w *Walencyi* wydały rozkaz, zakazuiący mieszkańcom wychodzenia z domow po zachodzie słońca. Srzodek ten skutkiem jest odkrycia spisku iednego, którego celem było wygnać patryotow. 29 osob z tey zmowy publicznie były exekwowane, inne skazane zostały na wygnanie. Oddanie *Mexiku* rewolucyonistom zdaie się bydź niewątpliwém; świeżo to potwierdzaią podróżni przybywaiący z Kraiu *Nathetoches*: zapewniaią oni, iż nikt o tym już nie wątpi w kraiach, które przeiechali.

Jenerał *Miranda* zgadza się podobno przyimować do swych portow wszystkie statki *Anglikom* zabrane; kilka statkow podobnych już tam zawinęło, a ładunek ich, iak mówią, kupiony został na iegoż rachunek. (*Dzień. Pań. Fran.*)

z Kalkutta (*w Indyach wschodnich*) *d. 3 września 1811.* Układy między *Amer-Khanem* i Xiążęciem *Jypore* zostały zerwane. Ten ostatni zbliża się ku stolicy swego nieprzyiaciela, z woyskiem dobrze ćwiczoném, które szczególniey mocna ma jazdę.

Mahmud-Schah, król *Afgański*, ogłosił przebaczenie powszechne, które utwierdziło spokoyność w jego państwie. Zawistnik jego, Xże *Abbas*, który o koronę się ubiegał, wpadł w ręce swego nieprzyiaciela, a ten kazał mu wydrzeć oczy, podług obyczaiu narodów wschodnich. Trzydziestu przednieyszym dowódzcom rokoszu, *Sizdarami*, w języku ich nazywanym, głowy ucięto.

Trwożą się, iżby okręta *Hunler i Union*, przeznaczone płynąć do wysp *Fidgi*, nie wpadły w ręce dzikich mieszkańców *Nowéy-Kaledonii*.

Francuz jeden, w *Port-Jackson* osiadły, czyni tam doświadczenia około uprawy bawełny, a szczególniey gatunku używanego w rękodzielniach na robienie nankinów *chinskich*.

Donoszą z *Kantonu* (*w Chinach*), że sławny Mandaryn *Tsun-te-Tsin*, tak pięknie wspominany w podróżach lorda *Makartneya*, mianowany iest wicekrólém *Kantonu*. Wezwał do siebie P. Jerzego *Stauntoupour* dla ponowienia dawney z nim znaiomości. Krok ten czyni nadzieię nieiakiego zelżenia w systemmacie ścieśnień, jakie *Chińczycy* czynią dla handlu naszego. Ale na *Tsun-te-Tsina* z bliska patrzą inni mandarynowie, i naymnieysza przychylność, z przewagą dla *Anglików*, może na niego ściągnąć gniew zupełny. Handel jest w stanie, jak tylko można, naygorszym: wszystkie faktorye zawalone są towarami, a członkowie kompanii uprzywileiowanych kupców *Chińskich*, po większey części, blizkiemi są bankructwa. (*Dzien. Pań. Francuz.*)

w Wilnie dnia	Marca	Barometr cale	linie		Termometr stopnie	Odmiany powietrza
6	z rana	27	4	2	+ 1	
	po południu	27	5	6	+ 3¾	pochmurne
	w wieczor	27	6	5	+ 0,5	
7	z rana	27	6	8	— 1	
	po południu	27	8	2	+ 2,5	pochmurne
	w wieczor	27	9	0	+ 0	
8	z rana	27	11	0	— 1	
	po południu	27	11	4	+ 2,5	pogodne
	w wieczor	27	11	1	+ 1	
9	z rana	27	10	9	— 1	
	po południu	27	10	2	+ 6	pochmurne
	w wieczor	27	9	6	+ 2	

Za Pozwoleniem Cenzury Wileńskiey — W Drukarni przy Redakcyi.

Nro 29.

DODATEK

DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO.

W WILNIE DNIA 10 KWIETNIA V. S. 1812 ROKU.

Ogłoszenie

Od Kommissyi, ustanowioney w gubernii wileńskiey, dla przedawania dóbr skarbowych, ogłasza się, iż na mocy Naywyższego Manifestu, pod dniem 10 września 1810 roku, wyprzedawać się będą, na kontraktach wileńskich, od dnia 23 kwietnia podług starego kalendarza, maiątki skarbowe srarościńskie, w gubernii wileńskiey leżące, a w przyłączoney tu tabelli wymienione. Życzący nabydź takowe maiątki, oddzielnie folwarkami, albo ogółem całe maiątki kupuiąc, zechcą stawić się w teyże Kommissyi, gdzie mogą otrzymać szczegółowe o nich informacye, a w zdarzeniu potrzeby pozwolono będzie i same maiątki na mieyscu oglądać — Z autentyczną formą zgodno Sekretarz Antoni Wiskowski.

Tabella o maiątkach skarbowych w gubernii Wileńskiey przeznaczonych do przedania na kontraktach Wileńskich, w miesiącu kwietniu 1812 roku.

1) Dzierżawa Brażoła czyli Ekonomia Trocka, w którey folwarków, wsi 10, i zaścianków 9; dymów włościańskich 67, dusz mężkich włościańskich podług przeszłey rewizyi 279, ziemi uprawney, sianożętney z pustoszami włók 31 nadto sianożęci na 638 wozów, pod lasem 761 dziesięcin i nadto 4519 dziesięcin, leży w powiecie Trockim.

2) Majątek Kryniczyn z folwarkiem, w niem miasteczko Kryniczyn, wjosek 3 i zaścianek 1, dymów włośc. 46, dusz mężk. włośc. 185 rzeczywiście będących, ziemi uprawney i sianożętney włók 57, morgow 3, pod lasem do 600 dziesięcin; w powiecie Upitskim.

3.) Maiątek Bebrusy, w którym folwark, 2 wsi i 4 zaścianki dymow włośc. 11, dusz męskich włościańskich 88 ziemi uprawney i sianożętney włok 12 morgow 13, pod lasem do 60 dziesięcin: w powiecie Wileńskim.

4.) Dzierżawa Pelikany, ziemi uprawn. i sianoż. włok 5, pod lasem do 20 dziesięcin; w powiecie Wileńskim.

5.) Dzierżawa Kołoboryszki, ziemi uprawn. i sianożęci włok 2 morgow 27; w powiecie Wileńskim.

6.) Dzierżawa Rotunce, dymów włościańskich 2, dusz mężkich włościańskich 9, ziemi uprawney i sianożętney włok 3, morgow 14, w powiecie wileńskim.

7.) Dzierżawa Gudelki, ziemi uprawney i sianożęci morgow 25, pod lasem 80 dziesięcin, w powiecie Wileńskim.

8.) Dzierżawa Czotyrki, dymów włościańskich 6, dusz mężkich włościańskich 23, ziemi uprawney i sianożętney włok 7, w powiecie Oszmiańskim.

9) Koniuszostwo Oszmiańskie, ziemi uprawney włok 2, morgow 4, pod lasem 20 dziesięcin, w powięcie Oszmiańskim.

10) Dzierżawa Nerowka, ziemi uprawney i sianożętney włok 2. morgow 4; pod lasem 20 dziesięcin, w powiecie Oszmiańskim.

11) Dzierżawa Krawcowszczyzna, ziemi uprawney i sianożętney włok 2 w powiecie Oszmiańskim.

12) Dzierżawa Hernokole, czyli, Zarnowice, dymów włościańskich 3, dusz mężkich włościańskich 9, ziemi uprawney i sianożętney włok 4, pod lasem do 360 dziesięcin, w powiecie Trockim.

13) Dzierżawa Nowosady, z zabudowaniem folwarcznym, ziemi uprawney i sianożętney włok 2, pod lasem 60 dziesięcin, w powiecie Trockim.

14.) Dzierżawa Mieszkucie, dymów włościańskich 4, dusz mężkich włościańskich 18, ziemi uprawney i sianożętney włok 8, morgow 22, w powiecie Trockim.

15) Dzierżawa Buryszki, dusz mężkich włościańskich 2, ziemi uprawney i sianożętney włok 4. pod lasem do 40 dziesięcin, w powiecie Trockim.

16) Dzierżawa Bobole, ziemi uprawney i sianożętney morgow 26 w powiecie Trockim.

17.) Dzierżawa Sudzinmany, samą ziemię maiąca, morgow 6, w powiecie Trockim.

18.) Starostwo Obole, przy którem wieś 1, dymów włościańskich 5. dusz włościańskich mężkich 16, ziemi uprawney i sianożętney włok 14. w powiecie Brasławskim.

19) Łuh Ostrów albo Łanhas, ziemi włoka 1, morgow 15, w powiecie Kowieńskim.

20) Dzierżawa Biswoynele, samą ziemię mająca, uprawn. i sianożęnt. morgow 17, pod lasem 68½ dziesięcin. w powiecie Rosieńskim.

21.) Dzierżawa Botom, ziemi uprawney i sianożętney morgow 5 i pół; pod lasem 60 dziesięcin, w powiecie Rosieńskim.

22.) Dzierżawa Kierbiedzie, dymów włościańskich 5, dusz mężkich włościańskich 14, ziemi uprawney i sianożętney włok 6, morg. 1, pod lasem do 40 dziesięcin, w powiecie Telszewskim.

23.) Dzierżawa Micaycie albo Truskulany, dymów włościańskich 2, dusz mężkich włościańskich 19, ziemi uprawney i sianożętney włok 7 morg 1. pod lasem 30 dziesięcin, w powiecie Telszewskim.

24.) Dzierżawa Poiźnie, dymów włościańskich 2, dusz mężkich włościańskich 6, ziemi uprawney i sianożętney włok 4, morgów 23, w powiecie Telszewskim.

25. Dzierżawa Ryszkiany, dymów włościańskich 2, dusz mężkich włościańskich rzeczywiście będących 6, ziemi uprawney i sianożętney włok 2 morgow 15, pod lasem 30 dziesięcin, w powiecie Telszewskim.

26.) Dzierżawa Zylwicy, ziemi uprawney i sianożętney włoka 1, morgow 18 i pół, w powiecie Rosieńskim.

27.) Dzierżawa Koyrany, przy niey wsi 2, dymów włościańskich 17. dusz mężkich włościańskich 87, ziemi uprawney i sianożętney włok 25 morgow 14 pod lasem 280 dziesięcin w powiecie Rosieńskim.

28.) Starostwo Krewskie, przy którem miasteczko, Krewo, wsi 8 i zaścianków 4, dymów włościańskich 72, dusz mężkich włościańskich 646, ziemi uprawney i sianożętney włok 114, morgow 10 i pół, pod lasem do 1620 dziesięcin, w powiecie Oszmiańskim.

29.) Dzierżawa Szłykie, przy którey wieś 1, dymów włościańsktch 17, dusz mężkich włościańskich 60, ziemi uprawney i sianożętney włok 10, w powiecie Kowieńskim.

30.) Część Starostwa Preńskiego z folwarkiem przy którem wsi 16, i 9 zaścianków, dymów włościańskich 107, dusz włościańskich mężkich 432, ziemi uprawney i sianożętney włok 116, morgow 4, pod

lasem 898 dziesięcin i nadto 5042 dziesięcin, w powiecie Kowieńskim.

31.) Od Klucza Kukucitskiego: 1) Folwark Pokilbiszki, maiący 2 zascianki, dymów włośc 4, dusz męzk. 10, ziemi upraw. sianoż. włok 10 mor. 3; 2) Majątek Drabiszki z folwarkiem, przy nim wieś 1, i 2 zaścianki, dymów włościańskich 8, dusz męzkich włościańskich 15, ziemi uprawney i sianożętney włok 10; 3) Folwark Widziszki, przy którym 3 zaścianki, dymów włościańskich 4, dusz męzkich włościańskich 8, ziemi uprawney i sianożętney włok 5, morgow 19, pod lasem 40 dziesięcin: 4) Folwark Kruynie, przy nim wieś 1 i zaścianków 4, dymów włościańskich 7, dusz męzkich 24, ziemi uprawney i sianożętney włok 13, pod lasem, z oddzieleniem w należytey proporcyi 5) Zaścianek Powiżyntys albo Azustrupis z folwarkiem, dymów włościańskich 6, dusz męzkich włościańskich 12, ziemi uprawney i sianożętney włok 10 morgow 15, pod lasem do 280 dziesięcin, w powiecie Wilkomirskim.

32.) Klucz Szeszolski, w nim folwark, wsi 10 i zaścianków 18, dymów włościańskich 171, dusz męzkich włościańskich 669, ziemi uprawney i sianożętney włok 249, morgów 4, pod lasem 1420 dziesięcin i ieszcze 7780 dziesięcin, w powiecie Wileńskim.

33.) Dzierżawa Kołupie, dymów włościańskich 2, dusz męzkich włościańskich 6, ziemi uprawney i sianożętney włok 4, w powiecie Kowieńskim.

34.) Dzierżawa Mielaniszki i Matakeme, przy którey 2 zaścianki, ziemi uprawney i sianożętney włok 4, morg. 5, pod lasem 60 dzies. w powiecie Wileńskim.

35.) Dzierżawa Niekraszuny, samą ziemię maiąca, uprawn. i sianoż. włok 4, morgow 5, pod lasem 60 dziesięcin, w powiecie Wileńskim.

36.) Dzierżawa Popunże albo Pelikany, przy którey zaścianek 1, ziemi włok 2. morgow 26. pod lasem do 80 dziesięcin w powiecie Wileńskim.

37.) Dzierżawa Kierwele z folwarkiem, ziemi uprawney i sianożętney włok 2, pod lasem do 20 dziesięcin, w powiecie Oszmiańskim.

38.) Dzierżawa Buble, przy niey wieś 1, dymów włościańskich 2, dusz włościańskich męzkich 7, ziemi uprawney i sianożęci włok 2, pod lasem do 20 dziesięcin w powiecie Trockim.

39) Dzierżawa Drabużniki, dymów włościańskich 4, dusz męzkich włościańskich 21, ziemi uprawney i sianoż. włok 5, pod lasem 63 dziesięc. w powiecie Trockim.

40.) Dzierżawa Krasnopole, przy którey wieś 1, dymów włościań. 3, dusz męzk. włośc 17, ziemi uprawney i sianoż. włok 4, pod lasem 56 dziesięcin w powiecie Trockim.

41) Dzierżawa Dierguncy, dusz męzk. włośc. 5, ziemi uprawn. i sianoż, włok 2 pod lasem 56 dziesięc. w powiecie Trockim.

42.) Dzierżawa Niedowarcy, przy niey zaścianek 1, dymów włośc. 1, dusz męzk. 7, ziemi uprawn. i sianoż. włok 2, pod lasem 39 dziesięc. i ieszcze 1881. dziesię. w powiecie Trockim.

43.) Dzierżawa Naszkuny z folwarkiem, ziemi uprawney i sianoż. włoka 1, morgow 6, pod lasem 18 dziesięcin w powiecie Trockim.

44.) Starostwo Ruseliszki, z folwarkiem, dym włośc. 1, dusz męzkich włośc. 2, ziemi uprawney i sianożętney włok 6, pod lasem 1 i pół dziesię. w powiecie Zawileyskim.

45.) Dzierżawa Nieczuny, w którey wieś 1, dymów włośc. 4, dusz włośc. męzkich 23, ziemi uprawn. i sianoż. włók 4, w powiecie Wilkomirskim.

46.) Dzierżawa Kijawki, przy którey folwark, 2 wsi i 1 zaścianek, dymów włośc. 17, dusz męzkich włośc. 52, ziemi uprawn. i sianoż. włok 28, morgow 28, pod lasem 360 dziesięcin, w powiecie Rosieńskim.

47.) Małowiany, w którey wieś 1, dymów włościansk. 3. dusz włościańskich 15. ziemi uprawney i sianożętney włok 6, pod lasem do 20 dziesięcin, w powiecie Rosieńskim.

48) Dzierżawa Naczuny, albo Zygiszki, ziemi uprawney i sianoż. włok 11, w powiecie Rosieńskim.

49.) Starostwo Wilaykowskie, w którym wieś Wileyki, ziemi uprawney i sianożęt. włok. 3 morg. 2 i pół w powiecie Rosieńskim.

50.) Starostwo Szledzkie, przy niém wieś Szledy, ziemi uprawn. i sianoż. włok 4 morgow 9, w powiecie Rosieńskim.

51.) Dzierżawa Gordziany albo Domeyki, ziemi uprawney i sianożętney włok 6, morgow 8, pod lasem do 100 dziesięcin, w powiecie Szawelskim.

52.) Dzierżawa Poberże, przy niey folwark i wieś 1, dymów włościańskich 4, dusz męzkich włościańskich 19, ziemi włok 5, morgow 28 i pół, pod lasem do 40 dziesięcin, w powiecie Szawelskim.

53.) Diarżawa Diargiany, przy niey wieś 1, ziemi uprawney i sianożętney włok 12, pod lasem do 140 dziesięcin, w powiecie Szawelskim.

54.) Starostwo Montartyskie, dym włościański 1, dusz męzkich włościańskich 3, ziemi uprawney i sianożętney włok 4 morg 1, las iest w zaściankach, w powiecie Szawelskim.

55.) Starostwo Pożyżemskie, w nim 2 wsi i zaścianek 1, dymów włościańskich 8, dusz męzkich włościańskich 44, ziemi uprawney i sianoż. włok 38, morgow 17, pod lasem 400 dziesięcin, w powiecie Szawelskim.

56.) Starostwo Pelionskie, przy niém wieś 1, dymów włościańskich 2, dusz włościańskich męzkich 8, ziemi uprawney i sianoż. włok 2, morgow $23\frac{3}{4}$, pod lasem 60 dziesięcin w powiecie Szawelskim.

57.) Starostwo Pojezierskie w którem wieś 1 dymów włośc. 16, dusz męzkich włośc. 82, ziemi uprawney i sianoż. włok 14, morgow 3 i pół, pod lasem 568 dziesięcin w powiecie Rosieńskim.

58.) Woytowstwo Zasnudzkie; 1) Folwark Łakanie, wsi 12, zaścianków 17, dymów włośc. 62; 2) Folwark Krywosidcy, przy nim wsi 15; dymów wł. 45. 3) Folwark Niewiarowo, przy nim wsi 6, dymow włościańskich 10, we wszystkich dusz męzkich włościańskich 386; ziemi uprawney i sianoż. przy pierwszym włok 44, morgów 25, pod lasem 440 dziesięcin, przy drugim włok 48, morg. 7 i pół, mor. pod lasem 253 dziesięcin; przy trzecim, włok 13 i pół, pod lasem 85 dziesięcin, przy wszystkich folwarkach pustoszy włok 13; w powiecie Brasławskim.

59.) Woytowstwo Drnyskie, w niem folwark, wsi 12, zaścianków 13, dymów włościańskich 78, dusz włościań. męzkich, rzeczywiście będących 209, ziemi uprawn. i sianoż. włok 77, morgow 19, pod lasem 740 dziesięcin, w powiecie Brasławskim.

60.) Starostwo Bystrzyckie: 1) Folwark Jgnacow, przy nim miasteczko Bystrzyca, wioseczka 1 i zaścianków 12, dymów włościańskich 66, dusz męzkich włościańskich 264, ziemi uprawney i sianoż. włok 88, morgow 3, pod lasem 806 dziesięcin; 2) Folwark Zabcin, przy nim wiosek 3, dymów włościań. 79, dusz męzkich włościańskich 264, ziemi uprawney i sianoż. włok 93, morg 1, las w proporcyą; w powiecie Wileńskim 3) Tegoż Starostwa część, przy którey wsi 10, i zaścianków 17, dymów 141, dusz męzk. włościań. 460. ziemi uprawn. i sianoż. włok 225, morgów 28, pod lasem 930 i ieszcze 1270 dziesięcin, w powiecie Zawileyskim.

61.) Ciwuństwa Wileńskiego: 1) Folwark Lingmiany, przy nim miasteczko tegoż imienia, wsi 12 i 10 zaścianków, dymów 140, dusz męzkich włośc. 762, ziemi uprawn. i sianoż. włok 220, morgow 27, pod lasem 1718 dziesięcin i ieszcze 864 dziesięcin w powiecie Wilkomirskim; 2) Dwor Ożwinty, przy nim wsi 24, dymów włośc. 87, dusz męzkich włościańskich 96, ziemi upraw i sianoż. włok 165, morgow 9, pod lasem 1040 i ieszcze 3740 dziesięcin, w powiecie Brasławskim: 3) Klucz Swienciański, przy nim miasteczko Swienciany, wsi 14, i zaścianków 10, dymów włościańskich 81, dusz męzkich włościańskich 321, ziemi uprawney i sianoż. 138 włok, pod lasem 691 i ieszcze 749 dziesięcin, w powiecie Zawileyskim; 4) Folwark Niemenczynek, przy nim wieś 1, dymow włościańskich 4, dusz męzk. włościań. 67, ziemi uprawn. i sianoż. włok 4, morg. 15, pod lasem 142 dziesię. w powiecie Wileyskim: 5) Maiątek Giany, przy nim wsi 20 i zaścianków 5; dymów włościańskich 77, dusz męzkich włośc. 460 ziemi uprawn. i sianoż włok 161. morgow 2 i pół, pod lasem 953 i ieszcze 2825 dziesię, w powiecie Wileyskim.

D O D A T E K

DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO.

W WILNIE DNIA 10 KWIETNIA V. S. 1812 ROKU.

O stanie teraźnieyszym rękodzielni w Rossyi

W poprzedniczych numerach gazety naszey, umieściliśmy Reskrypt JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI do JW. Senatora *Arszeniewskiego*, któremu polecone było zwiedzenie znacznieyszych rękodzielni w państwie, (N. 17), donieśliśmy o różnych osobach, zaszczyconych nagrodą lub znakami dystynkcyi (N. 20 i następne), za udoskonalenie rękodzielni; umieszczaiąc dopiero wyciąg z rapportu tegoż JW. Senatora *Arszeniewskiego*, o stanie rękodzielni w *Rossyi*, spodziewamy się przyiemną, a razem, potrzebną i pożyteczną dla czytelnikow naszych uczynić wiadomość: kładziemy zaś ią w takich wyrazach, w iakich znayduiemy w gazecie *Petersburskiey*, *Poczta Północna*, zwaney.

„Oddawna Rząd przedsiębrał środki około zachęcenia Zydow do zakładania fabryk sukiennych równie dla tego, żeby rozszerzyć między nimi tę pożyteczną sztukę, iako też, żeby ubóztwu ich podać pewny i uczciwy sposób wyżywienia familiy swoich. Różne srzodki, w celu tym użyte, nie mo ły wydadź pożądanych skutkow, z przyczyny, że zatrudnienie to nie było zwyczaynem dla narodu *żydowskiego*. Ku końcowi 1810 roku ukazały się nieiakie tego początki: kupiec *mohilewski Jar Łuryy* założył w pomienionem mieście rękodzielnią z 8miu warsztatow, a do robot w niey użył ubogich ze swegoż narodu. JW. Senator *Arszeniewski*, między innemi widokami, miał i ten, żeby robienie sukna szczególniey między *żydami* rozkrzewić, dał im potrzebne rady o sposobie robienia dobrych sukien na mundury żołnierskie; z fabryki tey bowiem wychodziło w gatunkach bardzo mierney dobroci. Nadto nakłonił bogatszych *Zydow* do założenia nowych rękodzielni sukiennych, zostawuiąc dobrey ich woli, dostarczać z nich sukna skarbowi, lub wyprzedawać, gdzie się podoba; a razem przedstawił im łatwość dostawania z Moskwy różnych narzędzi potrzebnych do rękodzielni sukiennych. A tak można mieć nadzieię, że ten naród, tyle zdolności posiadaiący do przemysłow handlowych, znalazłszy korzyści własne z założenia fabryk podobnych, naypilnieyszych dołoży staran około ich rozmnożenia.

W gubernii *mohilew*: *Homlu*, miasteczku, należącem do JW. Hrabi *Rumiancowa* Kanclerza Państwa, znayduią się dwie rękodzielnie tkackie, iedna z przędzy lnianey, 2ga z bawełnianey, wyrabiaiące różne fabrykata, tudzież iedna fabryka szkła *czeskiego i prostego*. W pierwszey z nich robią: kamloty, barakany, cwelichy, kanewas, płótna cienkie, obrusy, serwety; w rękodzielni bawełnianey, robią chustki perkalowe, oraz piki, muśliny, liny, kitayki, nankiny; ostindyyskim podobne: w hucie corocznie znaczna ilość wyrabia się szkła czeskiego i prostego. Fabrykata z tych rękodzielni częścią rozchodzą się wewnątrz samey *Białorusi* częścią wykupowane przez *Zydów* do innych przewożą się guberniy. Jedna to iest rękodzielnia w całey *Biały-Rusi*, a do robot w niey używaiąsię tameczni wieśniacy.

W maiątku *Dąbrownie* (w teyże gubernii) przez dwóch *Zydów* założona iest fabryka *talesow* (*Talesy* są to białe okrywy, z niebieskiemi brzegami, któremi *Zydzi* okrywaią się w czasie modlitew swoich.) Każdy *Zyd* musi mieć tę okrywę, a tém samém rozchodzi się ich bardzo wiele. W fabryce tey iest 29 warsztatow i powiększey sześci robią *talesy* z wełny *szląkiey i hiszpańskiey*; z tąd zaś naybardziey na uwagę zasługuie, iż dostarcza ich nie tylko dla *żydow w Rossyi*, ale też i osiadłym w niektórych państwach *niemieckich*. Do *Rossyi* dawniey przywożono je z *Turcyi*; dziś zaś w samey fabryce *Dąbrowieńskiey* corok wyrabiaią do 30,000 łokci.

Wiadomo, że robienie *kobiercow*, z dawnych czasów, iest zatrudnieniem gospodarskiem obywateli gubernii *smoleńskiey*. Niedostatek pięknych, w nowym guście rysunków, sprawił, iż roboty podobne, mimo dobroci gatunku, mało zaczęły bydź używane w maiętnieyszych domach, i wolą kupować kobierce angielskie. Zeby i temu produktowi kraiowemu nadadź wyższość od zagranicznych, JW. Senator *Arszeniewski*, udzielił dla zaymuiących się ich robieniem kilku rysunków w guście nowym. W samem mieście *Smoleńsku* są bardzo dobre garbarnie, w których rodowici *Rossyanie* wyrabiaią skury na obuwie, na sposob angielski, w cale mało tym ostatnim ustępuiące w piękności i trwałości. W teyże gubernii, w mieście powiatowem *Gżacku*, oddawna słynącem przystanią i znakomitym handlem do portow, iest kilka znacznych fabryk płóciennych, w których robią płótno żaglowe i inne: są one gatunku dobrego, a corocznie wyrabia się do 8,500 sztuk. Dla dogodnego położenia mieysca radzono znacznieyszym kupcom tamecznym zakładać w mieście samem i okolicach fabryki sukienne. (*ciąg dalszy później*)

L i s t g o ń c z y

3 *w Sobotę to iest dnia 30. Marca zbiegł Chłopiec Sylwester Binko przezywaiący się Binkiewiczem poddany JW. Benedykta Pietkiewicza Prezydenta Granicz: Wilkom: będący na usługach Dzieci iego chodzących do Gymnazyum. Wieku lat 18. urody mierney, twarzy pełney rumianey, ospą rzadką naznaczoney, oczu małych wpadłych. Poszedł w Surducie granatowym, sukna prostego z guzikami metalowemi, w raytużach sukna cienkiego szaraczkowego skurką wykładanych z guzikami metalowemi gęsto naszywanemi, w czapce szaraczkowey z sznurkami galonowemi, ktoby takowego zbiega mógł doścignąć, uprasza się, ażeby dostawił iego do Wilna do Domu Wasilewskiego Regenta pod Królewskim Młynem, a przyzwoitą odbierze nadgrodę.*

O s t r z e ż e n i e

1 Excerpt oświadczenia z Protokułu potocznego Ziem: Pttu Wileń: w dniu niżey wyrażaiącym się zapisanego, i tegoż czasu pod pieczęcią Ziem: Pttu Wileń: iest wydan. Roku 1812. Mca Aprila 8. dnia po odwo-

łaniu Sądow przed Aktami Ziem: Pttu Wileń: stawaiąc osobiście JP. Dominik Bijeyko oświadczenie następne wpisać do protokułu podał w te słowa pisane: Oświadczenie Imieniem JW. Stanisława Grużewskiego Chorążego Wiłkom: czyni się w rzeczy następney i o to: iż Załł: Oblig od W. Ambrożego Kozieły Sędzi: był Ziem: Wiłkom: na R. S. 600. z terminem opłaty dnia 23. Apryla tegoż Roku i Mca wydany przypadkowym sposobem zaginął, za którym aby tenże W. Kozieł jako nikomu nie przelanym nie opłacił, oraz aby tenże Oblig jakiemu przez kogo bądź nie uległ frymarkowi, i celem nieopuszczenia przyzwoitego poszukiwania ninieysze zapisuie Załłcy Grużewski Oświadczenie, i one do Gazet Kuryera Litt: podaie. W protokule podpis taki, jako proszony podpisuię Dominik Bijeyko — Poszlin kop: 52. wzięto — Zgodno z protokułem świadczę Adam Dauksza Z. P. Wileń: Regent.

Do Przedaży

1 *Jest do przedania w domie Zeidlera na Rudnickiey ulicy pod Nrem 121. dobry kocz o czterech ressorach całe nowy, z assekuracyą na iego trwałość, nowey mody, za cenę, o którą w domu pomienionym można będzie łatwo się ułożyć.*

2 *Nayduie się kamienica do przedania pod Nrem dawniey 156 teraz 23 pod królewskim Młynem nazwanym o cenie można dowiedzieć się u Aktora w tymże domie mieszkaiącego.*

Do arędy lub zastawy

2 *Niżey podpisana dożywotnia całego maiątku po zeszłym mężu Władysławie Szadurskim byłym sędziu ziem. Wileń. possesorka, a w kolei maiątku Staszkuniszek z dwóma folwarkami w ptcie Wileń. położonego, dla dogodnieyszego załatwienia pozostałych po mężu interessow życząc sobie takowy maiątek w nayleprzey będący pozycyi, o mil osm od Wilna a o mil trzy od Wiłkomirza położony, w possessyią czy to arędowną, lub zastawną w całku lub poszczegule folwarkami wypuścić iako też skutkiem testamentu będąc władną dom murowany w mieście Wilnie, z browarami i młynem deptakiem, za bramą Zamkową pod Nrem 649 położony w całku lub sam młyn tylko, który się rozebrać może wyprzedać, zawiadamia o tym powszechność, ktoby zaś życzył o cokolwiek w układ wchodzić, ma się udać do mnie niżey podpisaney aktorki w powyżey opisanym domie mieszkaiącey, a o przyzwoitey cenie poinformowanym zostanie, a tym samym z łatwością układ do skutku doprowadzonym bydź może.*

Aniela Szadurska b. Sędz. Ziem. Wileń.

Obwieszczenia

2 *Magistrat Miasta Wilna odebrawszy dzieło z litewsko - wileńskiego guberń. rządu, pretensorow do maiątku po nieżyiącym Sekretarzu IMPERATORSKIEGO Wileńskiego uniwersytetu Stanisławie Odachowskim pozostałego, reguluiących się, ku sądowemu rozbiorowi odesłane; między innym postanowił względnie wiadomości wszystkich kredytorów i pretensorów nieżyiącego Sekretarza Odachowskiego, aby do sądu niniejszego Magistratu, dla rozprawienia się przez zapozwy z aktoratów z dowodami przychodzili; trzykrotną awizacyą przez gazetę kuryera litewskiego wydać: w jakowym celu niniejsza Publikata wydaie się dnia 23 marca 1812 roku.* Pisarz sądowy Józef Pozlewicz.

2 *Za Dekretem remissyinym ziemskim wileńskim sąd taxatorsko-exdywizorski na rozdział maiątków star. Kreyny Gordonowey izraelowey Lewkowiczowey matki, Michela Abrahamowicza Gordona syna obywatelów wileńskich pomiędzy ich wierzycieli destynowany, na kredytorach i pretensorach stawaiących i przybydź mogących komportacyą wszelkich dokumentów do kancellaryi ziemskiey wileńskiey z dwu niedzielną persystencyą po dzień 10ty przyszłego miesiąca apr. uznał, i dalsze właściwe początkowe wyroki ustanowiwszy, termin powtórnego zjazdu dzień 20 maia roku teraźnieyszego zadeterminował; żeby więc wszyscy kredytorowie i pretensorowie do takowego sądu sub ammissione causæ stawali, oraz wszyscy bydź mogący debitorowie na zamierzony termin jawili się do pomienionego Sądu i niewiadomością niezasłaniali się, również pod zastrzeżeniem że explikacye onych naprzyszłość w żadney iurydykcyi waloru mieć niebędą, niniejsza czyni się awizacya.*

2 *Stanu Konsyliarz Litewsko-Wileński Guberski Marszałek i Kawaler Sulistrowski w skutek NAYWYZSZEY woli, kommunikowaney mu przez JW. Ministra skarbu pod dniem 17 marca ominionego miesiąca, ogłasza aby dochody z nieruchomych maiątków, w celu uzyskania z onych poboru doczesnego na umorzenie długów państwa Manifestem 11 februaryi r. t. ustanowionego, były obiawiane assygnacyami i przytym zastrzega: iżby wszyscy posiadacze maiątków nie ruchomych (a nawet i ci którzy nie maią 500 rubli assygnatami intraty) przed dniem 1. maia nie zawodnie dochody swoie obiawiali, a chociaż ostatni od wnoszenia powyższego poboru są wolni, dla spełnienia iednak NAYWYZSZEY ustawy w § 1. i dla uniknienia tych skutków, iakie tamże z rygoru w §§ 19 20 i 21 zamieszczonego, wyniknąćby mogły, obowiązani są wszyscy w ogulności obiawienie swych dochodów do zgromadzenia szlacheckiego przesyłać.*

1 *Sąd Główny Litewsko-Wileński 2. Departamentu, odsądziwszy sprawy z regestru Remmissyinego odchodzące po przewołaniu wszystkich wpisow, iakie w tymże regestrze pomieszczone były, zawiadamia, przez podanie trzykrotne do Gazety Kuryera Litewskiego, aby maiący sprawy w tymże Sądzie w regestrze apellacyynym, obligowym i dalszych, iakie z porządku prawem do wołania i odsądzenia przypadaią, sami przez siebie lub przez Plenipotentow swoich, pilnemi bydź przypadnienia tychże spraw chcieli, w innym zaś razie, acz od lat kilku na domiar sprawiedliwości czekaiący, sobie samym winę opuszczenia terminu lub apellacyi przypisać będą powinni—Roku 1812 Miesiąca marca 30 dnia.*

3 *Ziemskim Upitskim w dniu 20. Marca tego Roku zapadłym Dekretem, uznaną została Exdywizya W. Józefa Chyrosza Chorążyca, wszelkiego pod różném nazwaniem maiątku — Zamiarem spełnienia oney są przepisane prawidła — Na odbycie tego dzieła Sąd Exdywizorski do Maiątku Draudyl w Powiecie Upitt: położonego, na dzień 13. Maia upływaiącego Roku przybędzie, i na wykazać się maiącym funduszu satysfakcyą wierzycielom nie zwłócznie domierzy — Pretansyi zaś nieiawionych amissyą ogłosi, o czém kredytorow pomienionego dłużnika uwiadamiam — 1812. Kwietnia 3go dnia.*

Adam Jasieński Regent Ziem: Upitt: i Exd:

Cena Targowa Wileńska

Kommissyna / Beczka

Od dnia 31 Marca do dnia 1 kwiet.	rub:	kop
Zyta surowego - -	9	50
Pszenicy - - -	18	—
Jęczmienia - - -	8	—
Gryki - - -	8	—
Owsa - - -	9	—
Grochu - - -	8	—
Faska Masła - -	6	—
Funt słoniny wędzoney -	—	15
Funt mięsa wołowego -	—	5
Assygnacya 100 rubli -	21	30
Dukat - - - - -	2	85